

Privatliv finns det?

En augustidag 1984 satt jag med min mamma och drack te på Portobello Road i London. Tänk, sa hon, vad skönt, inte någon i hela världen mer än du vet att jag är här just nu. Orwells * dystopi "1984" hade inte gått i uppfyllelse. Det var då det.

2006 bildades Piratpartiet, vars hjärtefrågor inte bara är minskad upphovsrätt utan också privatlivets helgd. Å ena sidan hyllar man fri information, å andra sidan talar man om privatliv och integritet. Hur går detta ihop? När våra levnadsvanor, personnummer, inkomstdeklarationer redan är registrerade och offentligt tillgängliga. När dessutom människors käraste sysselsättning är att lägga ut sitt privatliv på Facebook och på sin blogg. Här finns gensvar och beröring.

Samtidigt finns en anonymitetens fula tryne. Elaka bilder på medsysterar läggs ut på nätet. Tidningarnas kommentarspalter får otäcka, hänsynslöst dumma och frustrerade inlägg.

Men det finns motkrafter. "Agenda" visade hur det bildats medborgargarden som bygger barrikader för att hindra "google-streets-views-bilar", som kör omkring och fotograferar gatumiljöer för internetpublicering. Bilarna syntes i Malmö och Lund förra veckan. Man vill hålla sin hemmiljö för sig själv, en besökande Volvo, Calles kram om Lisa och nattlinnen på tork ska inte läggas ut till allmän beskådan. Det har jag full förståelse för. Även om jag också tycker det är både praktiskt och fascinerande med Googlemap och Eniros kartor och flygbilder, så känner jag olust över detta publicerande.

Offentlighetsprincipen medför att det är omöjligt för en medborgare att kontakta sitt kommunalråd eller stadsarkitekten utan att brevet eller mailet blir allmän handling. Även om man skriver till deras hemadress ska skrivelsen tas till kommunhuset och diarieföras. Sedan kan inte bara pressen utan även arga grannen ta del av inlagan. Är detta alltid bra? Man kan ha en affärsidé som kräver initial diskretion, det kan gälla en jobbansökan.

Jag har inget att dölja, säger en del. Men jag vill ha mitt leende och mitt bultande hjärta för mig själv. Människor har en väldig lust att bestämma över andra. Om alla tyckte om prydliga trädgårdar som du, om alla undvek griskött som du, om alla tyckte om jazz som du, då skulle världen vara trevlig och lätt att leva i. Eftersom det inte är så, utan var och en ska få leva sitt liv som den vill, finns också ett behov av privatliv. Frågan är om vi har något? Kan jag fika på torget i Trelleborg 2009 utan att lämna elektroniska fotspår i mobilen, i kassaapparaten eller på en satellitbild? Frågan är hur vi hanterar denna öppenhet om vi inte omges av snälla människor som vill oss väl? Piratpartiet tror jag är en dålig beskyddare!

Madeleine Brandin

arkitekt och författare

* Orwells bok skrevs 1949